

סיקורת ספרים

השנה שבה נכבשה מחציתה של ארץ ישראל

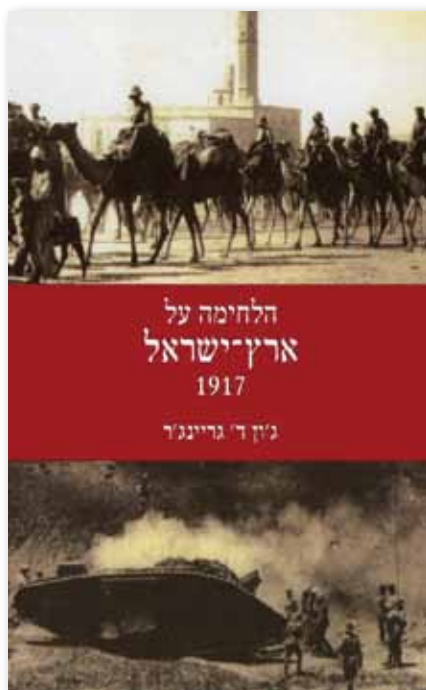
ספרו של ג'ון ד' גריינג'ר, הלחימה על ארץ ישראל 1917, (תל-אביב ובן-שמן, מערכות ומודן, 2012) הוא תוספת ראויה למדף העברי הדל של ספרים שעיסוקם הוא הזירה הארץ ישראלית במלחמת העולם הראשונה

ונחל ייטב בבקעת הירדן במזרח). הפרק האחרון דן אומנם בקצרה גם בהמשך המערכה עד לסיומה בסוף 1918, אולם זהו פרק בלתי ממצה, שאת הרחבתו ימצא הקורא המעוניין בספר חדש של גריינג'ר שמשלים את תמונת המלחמה בארץ ובסוריה בשנים 1918-1920.²

על מלחמות הגנרלים

כמה סוגיות מרכזיות שזורות לאורך הפרקים, ועל כמה מהן עמד בהקדמה לספר גם מי שהיה מפקד חטיבת הצנחנים, אל"ם (כיום תא"ל) אמיר ברעם, שהיה הרוח החיה בהתקנתו לקורא העברי. הראשונה היא מצביאותו, גישתו המקצועית ומנהיגותו הקרבית של אלנבי. הופעתו בזירה, התנהלותו בחודשים שקדמו למתקפת אוקטובר 1917 ודאגתו לחייל הפשוט הפיחו רוח לחימה וביטחון מחודשים בגייסות שפלי הרוח של חיל המשלוח שחו כישלונות צורבים בשתי המתקפות הראשונות על עזה תחת פיקודו ההססני והמרוחק של המפקד הקודם מארי.

עם זאת, הישגיו של המצביא הבריטי נבעו לא רק מתכונותיו, אלא גם מהרוח הגבית שהעניק לו ראש ממשלת בריטניה, דייוויד לויד ג'ורג', אשר התבטאה בתגבור משמעותי של חיל המשלוח בעוצבות לוחמות, באמצעי לחימה ובמערכות תמיכה לוגיסטיות. בדיון על כך הציב גריינג'ר את המערכה בהקשר

מצרים וארץ ישראל. הוא התמקד בתיאור ובניתוח כרונולוגיים של המערכה שערך חיל המשלוח המצרי בפיקוד הגנרלים ארציבלד מארי ויורשו אדמונד אלנבי בארץ ישראל בין סוף 1916, לאחר שהבריטים חצו את חצי האי סיני והתייצבו בשעריה הדרומיים של הארץ, לבין שלהי 1917, עת כבשו את ירושלים והתייצבו על קו שני נחלי עוג'ה (הירקון במערב

מבוא

מחקרים היסטוריים שראו אור בשנים האחרונות על מלחמת העולם הראשונה מתאפיינים בראייה חדשה של תולדות "המלחמה הגדולה" - בכלל זה בניתוח ובפרשנות ביקורתיים של קורות החזיתות המשניות כמו המזרח התיכון ובתוכו ארץ ישראל. אף שהמחקרים האלה עשויים להקנות למתעניינים הבנה טובה יותר של מאורע, שהשפעתו ניכרת עד היום בחיינו ובגבולותינו, טרם תורגם ולו אחד מהם לעברית.¹

בכל הקשור להכרת ההיבטים הצבאיים של מלחמת העולם הראשונה בארץ ישראל נאלץ היה הקורא העברי להסתפק בספר בודד ומגמתי בהאדרתו את הישגי הצבא הבריטי שכתב ב-1928 קולונל (ולימים פילדמרשל) ארציבלד ויוול, "מסעי המלחמה בארץ ישראל", אשר תורגם לעברית לפני כ-60 שנה. הפרסום בעברית של המונוגרפיה "הלחימה על ארץ ישראל, 1917", שכתב ג'ון גריינג'ר, הוא דבר בעיתו וממלא חלק מהחלל ההיסטוריוגרפי שבו מצוי הקורא העברי.

גריינג'ר הוא היסטוריון פופולרי בריטי ומחברם הפורה של ספרי היסטוריה צבאית עתיקה ומודרנית. בספרו הנסקר כאן (שלראשונה יצא לאור באנגלית ב-2006), הוא בחר לעסוק במקטע אחד מהמלחמה שהתנהלה בזירת

הפרסום בעברית של המונוגרפיה "הלחימה על ארץ ישראל, 1917", שכתב ג'ון גריינג'ר, הוא דבר בעיית וממלא חלק מהחלל ההיסטוריוגרפי שבו מצוי הקורא העברי

הישגיו של מחליפו, אלנבי.

גריינג'ר, לטעמי בצדק, חולק שבחים לתפקודם ולהתנהלותם של המפקדים ושל החיילים העות'מאניים, שלמרות נחיתותם ניהלו מערכת הגנה ונסיגה יעילה והשכילו לתמרן באופן שאיפשר להם לחמוק פעם אחר פעם ממאמצי כיתור בריטיים, לתקוף נגד, להאט את התקדמות אויביהם ואף לשמר את עיקר כוחם הלוחם עד למתקפה הבריטית המכרעת בספטמבר 1918.

ניתוח מקורי לצד פרשנות לא משכנעת

גריינג'ר אינו מציג תזה כוללת מהפכנית, אולם ניתוחו את המערכה על נדבכיה המדיניים, האסטרטגיים, המערכתיים והטקטיים הוא מקורי, מפורט, מעמיק וביקורתי. הוא אינו נרתע מלמתוח ביקורת הן על המפקד העליון אלנבי (הגם שיחסו אליו אוהד ביותר) והן על ההיסטוריונים המסורתיים. עם זאת פרשנותו אינה משכנעת בכל המקרים. להלן דוגמאות:

גריינג'ר טוען שהמערכה הראשונה על עזה (מרס 1917) נכשלה משום שהבריטים חששו מהתערבות עתודות עות'מאניות ולכן הקצו יותר כוחות לבליתם על חשבון הכוח שהוקצה להתקפה עצמה (עמ' 42). אך הוא מתעלם מהסיבה העיקרית לחלוקת הכוחות הזאת: הנחה בריטית (שנכזבה) שגם הפעם - כמו באל-עריש ובקו הבשור - האויב ייסוג ללא קרב. לכן הבריטים ייעדו את עוצבות הפרשים למנוע נסיגה סדורה של כוחות האויב ולא לעצור תגבור.

דוגמה נוספת: בתארו את המערכה השלישית על עזה (אוקטובר-נובמבר 1917) הקנה המחבר למאמץ התומך הבריטי בגזרת עזה משקל משמעותי רב יותר בתוכניותיו של אלנבי מאשר הוערך עד היום. לגרסתו,

הרחב לא רק של האסטרטגיה הקואליציונית של מעצמות ההסכמה, אלא גם של משחקי הכוחות הביורוקרטיים שהתנהלו בין ראש הממשלה לבין ראש המטה הכללי הקיסרי גנרל רוברטסון ובין זה לבין אלנבי. זה האחרון לא בחל בתכססנות פוליטית בהתנהלותו מול ההנהגה בלונדון, אולי כדי לא ליפול קורבן לעימות היצרי שניטש בין ליד גורג' לבין רוברטסון, שלהלכה נסב סביב ויכוח ענייני על עדיפויות אסטרטגיות, אך למעשה היה מאבק אישי על עמדות כוח ועל הכתבת סדר היום המלחמתי.

מאבקי כוח אישיים איפיינו גם את ההנהגה העות'מאנית-גרמנית, והמחבר אכן מתאר מאבקים כאלה שהתנהלו סביב קביעת היעדים הלאומיים העות'מאניים ב-1917. תוצאתם הייתה נטרול העתודה האסטרטגית האחרונה של הצבא העות'מאני מהשתתפות יעילה במערכה על ארץ ישראל.

הניצחון הודות לגנרל המודח

המצביא הגרמני ארווין רומל טבע במלחמת העולם השנייה את האמרה "גורלם של הקרבות נחרץ על ידי קציני התחזוקה עוד בטרם נורתה הירייה הראשונה", והיא ממחישה סוגיה נוספת שנידונה בספר: חשיבותה של התחזוקה הצבאית במלחמה מודרנית. זו מוסברת לקורא באמצעות תיאור ההכנות הלוגיסטיות הכבירות שנדרשו מהבריטים כדי להניע, לתספק, לחמש, לכלכל ולהרוות את צימאונם של מאות אלפי חיילים, פועלים ובעלי חיים בשטחים חסרי תשתית תחבורתית ומעוטי מים, כפי שהיו מדבר סיני ודרומה של ארץ ישראל. ביסוד הישגיו של חיל המשלוח המצרי עמדה עדיפותו הלוגיסטית המוחלטת על פני מערך תחזוקה עות'מאני לקוי. המערך הבריטי כלל קווי הספקה ותובלה יציבים בים וביבשה, מערכת מסועפת להספקת מים ובכלל זה צינור מים שנמתח ממצרים, מסילות רכבת ודרכים שנסללו על מצע של רשתות ברזל להקלת התנועה בחולות המדבר.

פעילותו החשובה של גנרל מארי בבניית העורך הלוגיסטי האיתן של חיל המשלוח לא נעלמה מעיניו של גריינג'ר, ובכך הוא מצטרף לחוקרים מודרניים אחרים שיצאו נגד המגמה ההיסטוריוגרפית המסורתית להמעיט את חלקו של הגנרל המודח ובכך להאדיר את

ההבקעה בגזרת עזה הייתה חשובה לגנרל לא פחות מזו שבגזרת באר-שבע (עמ' 161-162). זהו בהחלט טיעון מאתגר, אלא שהוא נשען בעיקר על העובדה שלניצול ההבקעה בעזה הוקצתה מראש חטיבת פרשים מיוחדת. הוכחה לכאורה זו רחוקה מלשכנע: החטיבה נחשבה לעוצבה מרמה שנייה, בעוד שלרשות חיל המשלוח עמדו עוצבות לא מועסקות שהיו טובות וחזקות יותר. סביר לפיכך להניח כי לו אכן העניק אלנבי לגזרה הזאת את המשקל שמייחס לה גריינג'ר, היו אלה האחרונות מוקצות למשימה.

לבסוף, צריך להיות תמים, ציני או חף מידיעה על שהתרחש בארץ באותה העת כדי להגיע למסקנה כי בשונה מגירוש תושבי יפו-תל-אביב, גירוש 40 אלף תושבי עזה על ידי העות'מאנים בתחילת 1917 היה "אמצעי שנועד להגן על האזרחים" (עמ' 235).

המקורות העות'מאניים לא באים לידי ביטוי

הספר מבוסס בעיקר על מקורות שרובם כבר ראו אור, ובהם עשרות ספרי ההיסטוריה של היחידות ושל העוצבות שהשתתפו במערכה. אלה משמשים מקור מעולה לראיית המלחמה "מלמטה", מנקודת מבטם של הלוחמים, ולא רק מזווית הסיקור המקובלת - של המפקדים הבכירים. זוהי גישה מרעננת, שבאחרונה תופסת תאוצה בחקר ההיסטוריה הצבאית ותולדות המלחמות. מנגד, המחבר ממעט להיעזר במקורות ארכיוניים וממשיך את הגישה המסורתית המתארת גם את הצד האחר דרך עיניהם של אלנבי ושל אנשיו יותר מאשר דרך המקורות העות'מאניים והגרמניים. כך, למשל, גריינג'ר אומנם מצטט בהרחבה מהזיכרונות שכתב עוזרו של ראש מטה קבוצת הארמיות העות'מאנית "ילדרים", חוסיין חסנו אמיר, שתורגמו לאנגלית, אך מתעלם לחלוטין מהמחקר העדכני עב הכרס של ההיסטוריה הרשמית התורכית³ על המלחמה בארץ ישראל - מחקר שמבוסס על תיעוד ארכיוני.

קשוי הכניסה המוכרים לארכיונים התורכיים ומחסום השפה הם אומנם סיבות מקילות, אך עדיין חבל שהחמצה כאן הזדמנות לערוך מחקר השוואתי של ממש. דוגמה להחמצה כזאת היא טענתו הביקורתית של המחבר, שלפיה לו היה חיל המשלוח נמרץ יותר

בהתקפתו על ירושלים ב-7 בדצמבר 1917, היה ביכולתו לנתק בכך את דרך הנסיגה של העות'מאנים מצפון לירושלים ולזכות בניצחון גדול (עמ' 243). אולם עיון במקורות העות'מאניים מלמד שהפיקוד העות'מאני, בהעריכו כי אכן מצפון תיפתח הרעה, ריכז שם את עיקר כוחו הלוחם. אילו אכן היו הבריטים תוקפים שם כהמלצתו של גריינג'ר, הם לא רק היו סופגים אבדות כבדות, אלא אף עלולים היו לזרוע הרס רב בעיר הקדושה ולגרום לנפגעים בקרב תושביה. את זה ביקשו הבריטים למנוע בכל מחיר - בכלל זה באמצעות האטת תוכניותיהם המבצעיות.⁴

עיון במקורות העות'מאניים מלמד שהפיקוד העות'מאני, בהעריכו כי אכן מצפון לירושלים תיפתח הרעה, ריכז שם את עיקר כוחו הלוחם

המפות מצוינות, התרגום בעייתי

המהדורה העברית של הספר יצאה לאור בחסות "המעבדה התפיסתית - המרכז לחקר ההפעלה ובניין הכוח" בצה"ל וזכתה לליווי של מערכת מקצועית מכובדת. בכך יש כדי להסביר את השפה הרהוטה, את המינוח המקצועי השוטף ואת האוגדן המעולה של מפות צבעוניות העולות לאין ערוך באיכותן ובתרומתן לקורא העברי על המפות המועטות והסכמטיות שבמקור האנגלי. המפות הן שילוב ייחודי של מפות אורתופוטו ומפות לבנות עדכניות בקנה מידה גדול שבהן, בצד הבלטת השמות הנוכחיים של האתרים, הושתלו השמות המקוריים, שכבר חלפו מן העולם, אך מופיעים בגוף הספר. על הרקע המודרני הזה מוצגים ההיערכויות והמהלכים הצבאים של שני הצדדים בשלבים מהותיים של המערכה. זהו, לטעמי, עזר יוצא מהכלל לא רק ללימוד היסטוריה צבאית אלא גם אמצעי לקירוב הנושא לציבור והפיכתו לרלוונטי יותר (בכלל זה לסוירים בשטח), וראוי שהשיטה תאומץ בספרים נוספים. טוב עשו המתרגם והמערכת שעה שאימצו את הנוהג המתפתח בהיסטוריוגרפיה הצבאית של ארץ ישראל לציין בגוף הספר ליד שם המקום המקורי את שמו הנוכחי.

אולם מחסות כה מקצועית ניתן היה לצפות לגישה מוקפדת יותר שתמנע את הפגמים,

ממתנינים לכניסה החגיגית של אלנבי לירושלים, 11 בדצמבר 1917 | הישגיו של אלנבי נבעו לא רק מתכונותיו, אלא גם מהרוח הנבית שהעניק לו ראש ממשלת בריטניה, דיוויד לויד ג'ורג', אשר התבטאה בתגבור משמעותי של חיל המשלוח בעוצבות לוחמות, באמצעי לחימה ובמערכות תמיכה לוגיסטיות

היסטוריות מקצועיות.

אביא דוגמאות ספורות מתוך רבות מאוד:

- עיקר התיאור של הקרב על רכס אל-בגאר, המשתרע על פני כעמוד וחצי בספר המתורגם (עמ' 143-144), אינו מופיע כלל בנוסח המקורי, אך מאומה אינו מצביע כי לפנינו תוספת שמקורה כלל אינו ידוע.
- המשפט המקורי "רחצה בים בדיר אל-בלח הייתה פופולרית, לא כן אימוני גז" (שאכן נערכו בכל העוצבות של חיל המשלוח) תורגם בהיפוך משמעות ל"חוף הים בדיר אל-בלח היה אהוב מאוד על הבריטים. הבריטים לא עברו אימונים בשימוש בגז או בהתגוננות מפניו" (עמ' 126).
- בסיכום לפסקה העוסקת בהגנה הבריטית אל מול התקפות נגד עות'מאניות נכתב במקור: "פעם נוספת הוכח שההגנה חזקה יותר", אולם התרגום הפך את מובנו של המשפט ל"שוב הוכח כי הצד ההגנתי התורכי היה החזק" (עמ' 231).
- המשפט "המוניטין של האוסטרלים גרם לפגיעה במוניטין הגרמני" תורגם ל"מוניטין של האוסטרלים גרם לתגבור הגדול" (עמ' 264).

חלקם חמורים, הקיימים בתרגום, בעריכה ובביאור. מהשוואת הנוסחים האנגלי והעברי עולה כי השינויים בין השניים חורגים באופן בוטה מאלה הסבירים בעת תרגום משפה לשפה. לעיתים הם גובלים ממש ביצירה חדשה, שעה שבנוסח המתורגם הושמטו משפטים שלמים שהופיעו במקור, נוספו תכנים שלא הופיעו בטקסט המקורי, שונו תכנים באופן מהותי, לפעמים עד כדי יצירת תמונה הפוכה מהנאמר במקור, ונעשו שגיאות בסיסיות בתרגום.

אף אם ניתן לתרץ אי אילו מהפגמים בטעויות תרגום ובאי-הכרת הארגון הצבאי האימפריאלי הבריטי על בוריו, הרי שחלק הארי שבהם נובע מהחירות התמונה - לטעמי, הבלתי נסבלת - שנטלו לעצמם המתרגם והמערכת לעשות בנוסח המקורי כבשלהם, עד כדי כך שהטמיעו את השינויים בנוסח העברי באופן שהקורא יטעה לראות בהם חלק מהיצירה המקורית (ולא, למשל, בהערות שוליים שנוספו במהלך העריכה). אין מדובר במקרים בודדים אלא בשיטה. חירות ספרותית היא אולי זכותם של מתרגמי ספרות יפה, אך בוודאי לא של מי שמתרגם פרסומים מדעיים ומונוגרפיות

ציון הימצאותה של מסילת ברזל בבאר-שבע גרר הערת שוליים של המתרגם שסקרה את מערך הרכבות בארץ ואת הסיבות להקמת המסילה (הערה 70). אזכור רכס א־ראס ליד ירושלים זכה להערה בנוגע לרצון להעביר לשם את בסיס המטה הכללי של צה"ל מהקריה ב־1967 (הערה 559) והופעת שמו של המלך הגרמני מימי הביניים ברברוסה בהקשר לירושלים לוותה בהערה שעסקה בהנצחתו בכינוי מבצע הפלישה הגרמנית לרוסיה במלחמת העולם השנייה (הערה 622). מה לכל אלה ולספר שלפנינו? התמיהה גוברת משום שחלק מהערות השוליים המקוריות, בכללן חשובות, כלל לא תורגמו. למשל: הסבר על השינוי שחל באופן שבו רואה המחבר את המערכה השלישית על עזה, הערכת המפקד הגרמני את משמעות ההפגזה על עזה והתייחסויות ליחסם של האירופים כלפי ארץ הקודש וכלפי היישוב היהודי בה. האם יש להבין מכך שהערות המחבר זניחות בחשיבותן מהערות המתרגם?

סיכום

חרף הליקויים במהדורה העברית, הרי שמדובר בתוספת ראויה למדף העברי הדל של ספרים שעיסוקם הוא הזירה הארץ ישראלית ב"מלחמה הגדולה", שעוד מעט אנחנו מציינים 100 שנה לפריצתה.

הערות

1. ראו למשל: Matthew Hughes, Allenby and British Strategy in the Middle East 1917-1919, Frank Cass, London 1999; David Woodward, Hell in the Holy Land: World War I in the Middle East, University Press of Kentucky, Lexington Kentucky, 2006; Eran Dolev, Allenby's Military Medicine: Life and Death in World War I Palestine, I.B. Tauris, London, 2007; Roger Ford, Eden to Armageddon: World War I in the Middle East, Weidenfeld & Nicolson, London, 2009; Jean Bou, Light Horse: A History of Australia's Mounted Arm, Melbourne, Cambridge University Press, 2010
2. John D. Grainger, The Battle for Syria, 1918-1920, Boydell Press, Woodbridge, 2013
3. העותמאנים, שאימצו את האלף-בית הערבי, כתבו את שם ארצם בתו ובכף - תורכיה. מאז הרפורמה של אתאטורק, שאימץ את הכתב הלטיני, נהוג לכתוב טורקיה, התעתיק העברי של Turkey
4. בהקשר זה ראו: יגאל שפי, "ירושלים במלחמת העולם הראשונה - מבט צבאי", חיים גורן וישראל ברטל (עורכים), ספר ירושלים בשלהי התקופה העותמאנית 1800-1917, די יצחק בן צבי, ירושלים, תש"ע, עמ' 54-57. שם גם מפורטים המקורות העותמאניים לקביעה הזאת

- למקור הסתמכות בעייתי.
- בספר מצויות גם טעויות תעתיק שמביכות את מי שמצוי ולו במעט בהיסטוריה של המזרח התיכון. למשל, שמו של טלעת פאשה, שר הפנים ואחר כך ראש הממשלה העות'מאני במלחמה (ואחד האחראים הראשיים לרצח העם הארמני) נקרא בספר טאלט.
- טעויות נוספות הן כנראה תוצאה של רשלנות בעריכה (למשל: חטיבה 5 במקום חטיבה 22 (עמ' 33), 1,500 במקום 1,000 חיילים בחטיבה מסוימת (עמ' 34), 1,500 במקום 1,150 נפגעים (עמ' 148), מטען במשקל 30 ק"ג במקום כ־15 ק"ג (30 פאונד) (עמ' 166); עריקים במקום נמלטים/ברחנים (fugitives) (עמ' 191), מקלעי הוצ'קנס במקום מקלעי הוצ'קיס (עמ' 61 ובאינדקס) ופשיטות על חטיבות הירמוך (אין דבר כזה) במקום על גשרי הירמוך (עמ' 260).

עומס יתר של הערות שוליים

הערה נוספת נוגעת להערות השוליים ולמראי המקום. מחד גיסא, טוב עשה המתרגם שהעביר את ההערות המקוריות מסוף הספר לתחתית העמודים הנוגעים ובכך הקל על הקורא המתעניין. מאידך גיסא, תמהתני מה עמד בבסיס ההחלטה "להתפרע" ולהרבות בתוספת הערות שוליים תוכניות. להבנת, התכלית היחידה בהוספת הערות מתרגם/מערכת היא לסייע לקורא שאינו בר סמך בהבנת התוכן. לכן ברוכה כל הערה המבהירה את מיקומו של אתר המוזכר בטקסט, מסבירה מונח מקצועי, מתקנת טעות מחבר או מבהירה בקצרה אירוע או פרטי אדם שאינם מוכרים לציבור העברי. אלא שבספר שלפנינו רבות מההערות שנוספו למהדורה העברית, שנמתחות לפעמים על פני שליש או מחצית עמוד, הן שוליות לטקסט ומסיטות את הקורא מהשיח העיקרי.

כאלה הן, למשל, ההערות המרחיבות בנוגע לסוגיות שונות כמו הסיבות לכיבוש מצרים ב־1882 (הערה 34), השפעתו של קרב אראס בחזית המערבית על ההיסטוריוגרפיה הקנדית (הערה 190), שיטת ההגנה הגרמנית בחזית המערבית (הערה 391) וקורות תל-חווילפה בזמן הקדום (הערה 408).

- סוללת תותחי הרים אוסטרית הפכה בעברית לכוח אוסטרי רכוב, שכלל לא היה בזירה (עמ' 38).
- מטוסי האלברשטאט (Halberstadt) הגרמניים הפכו למטוסי אלבטרוס (Albatros) (עמ' 101). במקרה הזה צדק המתרגם, שכן גריינג'ר טעה והתייחס לסוג מטוס שמעולם לא הגיע לארץ ישראל, אולם המקום לתקן זאת היה במשפט מוסגר או בהערת שוליים.
- דוגמה נוספת לשינוי תוכני, שגם אם אינו משנה את המהות, בפועל הוא בבחינת יצירה חדשה, היא תרגום המשפט הבא העוסק בקרבות הירקון באזור שכונת רמת החי"ל ואיצטדיון רמת-גן של היום. הנוסח המקורי: "המעברים היחידים של הנהר, גשר וסכר של טחנת קמח, הושמדו" הפך בעברית ל"המקום היחיד שאיפשר חציה של הנהר היה בג'סר אל-הדאר [גשר שאון המים] והסכר בעשר טחנות, שפוצץ לאחר הצליחה הראשונה" (עמ' 250). הביאור אומנם ראוי, אלא ששילובו בגוף הכתוב כאילו היה חלק מהנוסח המקורי הוא הטעיה.
- טעויות קיימות גם בהתייחסויות למבנה ולארגון של הצבאות האימפריאליים. כך, למשל, נכתב כי "חטיבת פרשים קלה" (התרגום שניתן ל-light horse brigade) היא "למעשה חי"ר רכוב". זהו אומנם הפירוש הרווח, אך הוא שגוי. הרכובים הקלים לא היו חי"ר רכוב (mounted infantry), דהיינו חיילי רגלים שהסוס הוא כלי תובלתם לשדה הקרב, אלא רובאים רכובים (mounted rifles), קרי פרשים שהשוני העיקרי בינם לבין חבריהם, ה-cavalry המסורתיים, היה היותם חמושים בנשק חם ולא בחרבות או בכידונים עד שלבי המלחמה המאוחרים. הם הוכשרו כפרשים ונועדו למלא תפקידי פרשים. הפיתוחם ללוחמים רגלים במערכת גליפולי או בהתנגשויות מסוימות בארץ הייתה פרי אילוף. ההבחנה הזאת חשובה כדי להבין כראוי את אופן פעילותן של העוצבות הרבות של הרכובים הקלים בארץ ישראל. שגיאות תרגום רבות נוספות מצויות בנספח המפרט את סדר הכוחות של חיל המשלוח המצרי - מה שהופך אותו